

Наступна зупинка — “Майбутнє”

До 2000 року серед структурних підрозділів Інституту були окремі галузеві відділи, у яких і формальну експертизу, і кваліфікаційну виконував один експерт. Тому й строки розгляду заявок були "плачевними". Формальна експертиза тривала від 8 місяців до 1,5 року, а кваліфікаційна — 32-38 місяців.

Перше, що було змінено в структурі підприємства зі створенням державної системи правової охорони інтелектуальної власності, — це створення на основі двох відділень — формальної експертизи й деклараційних патентів на винаходи та кваліфікаційної експертизи. Така реорганізація сприяла скороченню строків формальної експертизи майже удвічі, а розгляд заявок на стадії кваліфікаційної експертизи поступово прискорився настільки, що сягнув відповідних строків провідних патентних відомств світу (16-18 місяців з дати подання клопотання). Але таке розділення з часом втратило доцільність, і у 2003 році обидва відділення об'єдналися в одне — відділення експертизи заявок на винаходи, корисні моделі та топографії інтегральних мікросхем. Це об'єднання повністю себе виправдало. Строки розгляду заявок скоротилися, а їхня кількість зросла в декілька разів. Нині в середньому подають 1300 заявок на місяць, серед них 200 — за процедурою РСТ (Patent Cooperation Treaty), 180 — на винаходи, а решта — на корисні моделі. На таку статистику у 2000 році ми навіть сподіватися не могли. І хочу зауважити, що кількість співробітників при цьому майже не змінилася. Така оптимізація робочого процесу стала можливою передусім

завдяки вдосконаленню його організації: повній автоматизації експертизи, оновленню бази "АС винаходів", матеріальному стимулюванню експертів.

До найвагоміших досягнень за ці роки, на мою думку, слід віднести, по-перше, скорочення строків розгляду заявок, підвищення якості експертизи завдяки впровадженню нових інформаційних технологій, різних програм навчання та підвищенню кваліфікації наших співробітників. По-друге, важливою є активна позиція Інституту щодо міжнародного співробітництва, зокрема із ВОІВ. Значним досягненням стало створення у 2008 році української версії Міжнародної патентної класифікації (МПК). Це справді наша версія, адаптована відповідно до специфіки подання заявок на експертизу винаходів в Україні. Авжеж, можна було піти коротшим та легшим шляхом — працювати з англійською версією, представленою на сайті ВОІВ. Однак ми ставили за мету створити таку МПК, яка була б підлаштована саме під процес проведення експертизи на винаходи в нашій країні. І нам це вдалося!

Не можна постійно озиратися назад: планів на майбутнє дуже багато, і мусимо втілювати їх у життя! Змінюється законодавство, розширюється об'єктність того, на що видаватимуться патенти. А отже, треба постійно навчатися, і цей процес у нашому Інституті триває безперервно. Рівень освіти у сфері інтелектуальної власності істотно зріс.

Щодо майбутніх перспектив, то мета номер один — стати міжнародним пошуковим органом. І для цього вже зроблено чимало: можемо сказати, що й експертний склад, і професійний рівень наших фахівців цілком відповідає вимогам, виконання яких передбачене правом називатися цим органом. І якщо раніше такий крок був тільки в задумах, то зараз зробити його цілком реально. В Інституті за час його існування склалися певні традиції в організації роботи працівників, у їхньому спілкуванні на професійному та службовому рівнях. Хочемо ці традиції зберігати й надалі. Адже, коли є міцна основа, тоді є всі можливості для зростання й поступу — такими темпами, якими розвивався Інститут упродовж останніх 10 років. Головне — не зупинятися й рухатися тільки вперед!

Ми робимо ставку на знання

Моє знайомство з галуззю знань, яка зветься інтелектуальною власністю, розпочалося в 1973 році з приходом на посаду експерта до Київської філії Виробничо-поліграфічного підприємства "Патент", яка згодом була перетворена на Київську філію Всесоюзного центру патентних послуг. У результаті створення Держпатенту України (після розпаду СРСР і виникнення України як незалежної держави) її також було перетворено на Науково-дослідний центр патентної експертизи (НДЦПЕ). Патентний пошук, складання заявок на винаходи, патентні дослідження на патентну чистоту та на високий рівень техніки — саме такі види робіт мені довелося освоїти. Причому знання іноземних мов, а також набутий досвід у складанні й перекладі міжнародних заявок для патентування в іноземних державах стали важливим чинником, який вплинув на подальший напрям моєї спеціалізації — прийняття й опрацювання заявок за процедурою Договору про патентну кооперацію (РСТ).

Наталія Петрова
начальник відділення експертизи заявок
на винаходи, корисні моделі
та топографії інтегральних мікросхем

Валерій Ємжин,

начальник відділу міжнародних заявок

НДЦПЕ було перетворено на Інститут промислової власності, а згодом — на Державне підприємство "Український інститут промислової власності". Ці зміни відбулися у 2000 році та дозволили його колективу не тільки активізувати й удосконалити процес розгляду заявок на об'єкти промислової власності (упровадження електронного документообігу, прискорення й покращення якості експертизи тощо), а й поліпшити умови праці (варто лише згадати про нову будівлю Інституту).

Сфера інтелектуальної власності відіграє важливу роль у створенні інтелектуального капіталу країни, розповсюдженні інноваційних технологій, створенні надійної структури захисту прав учасників процесу, генеруванні знань, які в умовах ринкової економіки стають об'єктом торгівлі. Тому вона приваблива не тільки тим, що дозволяє фахівцям підвищувати свій професійний рівень, знайомлячись з найновітнішими розробками у відповідній галузі знань, а й тим, що в умовах постійного розвитку та набуття дедалі глобальнішого масштабу ця сфера охоплює широке коло пов'язаних з нею професій, престижність яких з часом помітно зростає. Ще *Козьма Прутков* уподібнював вузького спеціаліста до однобокого флюсу. І справді, без розширення власного світогляду шляхом оволодіння знаннями в суміжних галузях (адже більшість інновацій у сучасних умовах створюється на стику наук) експерт, наприклад, через брак відповідних знань ризикує винести неправомірне рішення щодо видачі охоронного документа, що, безперечно, буде свідчити про відповідну якість експертизи. А нам, і особливо заявникам, така експертиза не потрібна.

Хіба можна не любити свою роботу, якщо вона приносить надзвичайне задоволення?! Я тішуся з того, що на моїх очах експерти-початківці, які мало що знали й уміли, через деякий час стають грамотними спеціалістами. Завдяки їхній праці було налагоджено безперебійну роботу відділу міжнародних заявок, який, як у сім'ї, відчуває дієву підтримку всього дружнього колективу Інституту. Молодим експертам я побажав би підтримувати цей дух колективізму, підвищувати рівень свого професіоналізму, оволодівати іноземними мовами, що не тільки сприятиме підвищенню якості розгляду заявок на об'єкти промислової власності, але й стане необхідною умовою надання (сподіваюся, у недалекому майбутньому) нашому підприємству статусу Міжнародного пошукового органу й органу Міжнародної попередньої експертизи.

З нагоди ювілею бажаю Інституту — всьому колективу — вдалого вирішення всіх поставлених завдань, а також успіху в якнайшвидшому будівництві додаткового корпусу, що значно покращить умови праці фахівців підприємства.

Катерина Жданенко
начальник відділу загального
машинобудування,
обробки металів та зварювання

Від першопрохідців до професіоналів своєї справи

Пригадуючи всі 10 непростих, але прекрасних років життя нашого Інституту й те, як усе починалося, скажу передусім про те, що мені найближче, — про становлення експертизи заявок на винаходи. Звісно, усе вибудовувалося, можна сказати, "з нуля": без національного законодавства у сфері інтелектуальної власності, без будь-якої технічної підтримки, а патентознавці, які стали "першопрохідцями", — працівники Київського філіалу Центру патентних послуг та патентних відділів різних підприємств та інститутів — зовсім не мали досвіду проведення експертизи заявок на винаходи.

Тому було розроблене Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні від 18.09.1992 р., на базі якого й розпочався процес експертизи.

І завдяки ентузіазму, професіоналізму та знанням співробітників державної системи правової охорони інтелектуальної власності експертизу заявок на винаходи було напрочуд швидко виведено на високий рівень, яким, на мою думку, ми можемо зараз по праву пишатися. Це підтверджується й схвальною оцінкою нашої роботи з боку ВОІВ та ЄПВ.

За 10 років існування Інституту одним з його основних досягнень вважаю забезпечення повної автоматизації як процесу експертизи (а саме — створення бази АС "Винаходи", яка перебуває в процесі постійного вдосконалення), так і всього діловодства за заявками. Це великою мірою сприяло скороченню строків та підвищенню якості експертизи.

Слід відзначити також те, що керівництво Інституту приділяє значну увагу підвищенню професійного рівня експертів, сприяючи їх подальшому навчання, стажуванню в провідних патентних відомствах світу, зокрема в ЄПВ.

Доброчинні стосунки в колективі, конструктивна взаємодія між підрозділами та гарні побутові умови також є здобутком цих 10 років. Як на мене, переконливим показником правдивості сказаного є те, що до нас на роботу почали приходити молоді енергійні спеціалісти, які мають високий професійний рівень, володіють іноземними мовами та окрилені бажанням робити кар'єру.

Сфера інтелектуальної власності і, зокрема, експертиза заявок на винаходи, є дуже привабливою для людей мислячих, які не люблять стояти на місці, а хочуть постійно розвиватися та набувати нових знань. І саме тут, у нашому Інституті, вони мають справу з найновітнішими досягненнями науково-технічного прогресу, а, щоб бути постійно "на рівні", мають зростати й самі.

Я працюю у сфері інтелектуальної власності понад тридцять років, опинилася на цій роботі випадково — за розподілом після закінчення вищого навчального закладу. Але можу сказати чесно, що жодного дня не шкодувала, бо мені завжди було цікаво працювати. Ця робота не дає засихати мозку, її результати видно, а тому очевидно, що справа кожного з нас дуже потрібна людям і країні.

Молодим працівникам бажаю, щоб так само, як і для мене, наш чудовий колектив став для них другою сім'єю, а інтелектуальна власність — справою на все життя, яка б приносила їм моральне задоволення та фінансовий статок.

Вітаю колег з ювілеєм і бажаю всім здоров'я, спокійної плідної праці й процвітання разом з Інститутом.